

12 MART 1950 TARİH VE 230 SAYILI İTALYA - SİLA BÖLGESİ TOPRAK REFORM KANUNU

Çev. :Zeki HAFIZOĞULLARI

M. 1 — Köylüye mülk olarak dağıtılacak toprakları ortaya çıkarmak amacıyla bu hükümde sınırları gösterilen alan içinde toprak mülkiyetinin yeniden dağıtımı ve bunun sonucu tebdillerini düzenleme görevi, 31 Aralık 1947 tarih ve 1629 sayılı kanunla kurulan Sila'yı Değerlendirme Kurumu'na¹ verilmiştir.

İş bu alan, güneyde Staletti sahil dirseğinden başlayarak, Ali-Copanello mıntikasını izleyen, 190-biş ve 109 Devlet karayollarına ulaşan, Sila yaylasının batı kesiminden Mucone ırmağına varan ve onu Crati ile birleştiği noktaya dek izleyen, Cosenza-Sibari Devlet Demiryolu boyunca Cassano ve Cerchiara islah arazisi kuzey kesimine kadar uzanan nihayet Saraceno sel yatağı ağzına varan ve oradan «İyon» sahilini izleyerek Staletti sahil dağlarına yönelen hattın belirlediği toprakları kapsamaktadır.

Kesin sınırları gösterilen bu bölge toprakları, önceden islah arazisi olarak tasnif edilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, 13 Şubat 1933 tarih ve 215 sayılı Kraliyet kararnamesi² anlamında, islahaya ayrılmış 1. sınıf topraklardan sayılırlar.

Md. 2. — Bu kanuna göre, 15 Kasım 1949 tarihinde, hangi adla olursa olsun —müşterek veya iştirak halinde— tüzel kişi veya kişilere ait, tebdile (=trasformazione) elverişli, 300 hektarı aşkın tüm özel mülkiyet toprakları, hatta bir kısmı birinci maddede tesbit edilen bölge dışında iktisap edilmiş olsa bile, kamulaştırma konusudurlar.

Bu maddenin birinci bendi hükmü, icra verilen mülk hakkında da uygulanır.

¹ Opera per la valutazione della Sila.

² Regio decreto.

15 Kasım 1949 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, ölüm nedeniyle furu lehine eldeştirmiş olan topraklar kamulaştırma dışında bırakılmıştır.

Tüzel kişilere ait tebdile elverişli toprakların tamamı kamulaştırılabilir.

Kamulaştırma konusu dışında bırakılan öteki toprakları, Orman ve Tarım Bakanının izniyle, Kurumun³ iktisap cihetine gitme hakkı her zaman saklıdır.

Kurum, her ne şekilde olursa olsun, mülkiyetine intikal topraklarla, köylü mülkü (= proprietà contadina) olmaya çok daha elverişli görülen toprakları trampa etmeye Orman ve Tarım Bakanından, yetkili kılınabilir.

Md. 3 — Bin hektarı aşan mülk topraklarını, gerekleriyle bağdaştırdığı ölçüde tercihen gözönüne alan Kurum, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, bunların bedellerini tespitle birlikte ayrıntılı kamulaştırma plânlarını hazırlar.

Md. 4 — İş bu plânların belediye⁴ sınırları içindeki kamulaştırılacak araziye ilişkin bölümleri, kurumun nezaretinde olmak üzere, her bir belediyeye yirmibeş gün süre için tevdi edilir. Bunlar, ayrıca il resmî haberler bülteninde⁵ yayınlanır.

Menfaatı olan herkes, bu süre içerisinde, olabilecek maddî hataların düzeltilmesini Kurumdan talep edebilir.

Md. 5 — Hükümet, bu kanunun verdiği yetkiye dayanarak, kanuna hâkim ana ölçüt ve ilkeler çerçevesinde, üç milletvekili ve senatörden oluşan bir kurulun görüşlerini aldıktan sonra, aşağıdaki hususları kanun kuvvetindeki bir kararnameyle⁶ en geç 31 Aralık 1951 tarihine kadar düzenlemekle yükümlüdür.

- a) Ayrıntılı kamulaştırma plânlarının kabulü
- b) Kamulaştırma alanına alınan arazinin ivedilikle işgali
- c) Üçüncü maddede gösterilen toprakların Kurum yararına devir ve temlikini

Md. 6 — Kiralananı bizzat işleyenlerle yapılmış olan akitler hariç, kamulaştırılan araziye ilişkin tüm kira akitleri, vadenin so-

³ Opera.

⁴ Comune.

⁵ Foglio degli annunzi legali della provincia.

⁶ Decreti aventi valore di legge.

na ermesinden hiç olmazsa üç ay önce, Kurum tarafından âkit tarafa feshi ihbarda bulunulmak kaydıyla, mevcut mahsül yılı bitiminde, tüm hüküm ve neticeleriyle birlikte ortadan kalkarlar.

Süresi içerisinde yapılmayan feshi ihbar, hemen ertesi mahsül yılının bitiminde hüküm ifade eder.

Fesih nedeniyle, yapılmakta olan işler ve meşru her hangi bir hak için yapılacak ödemeler hariç, kiracıya, zararı karşılığı olmak üzere, herhangi bir ödemede bulunulamaz.

Md. 7 — Herbir arazinin kamulaştırma bedeli, mamelek üzerinden tarhedilen olağanüstü artan oranlı vergi esas alınarak elde edilen nihâî değer gözönüne alınarak belirlenir.

10 Kasım 1949 tarih ve 805 sayılı kanunun üçüncü maddesinde öngörülen nedenlerle, elde edilen iş bu değerlerin nihaî tesbiti için yapılan itirazlar, mamelek üzerinden tarhedilen bu vergiye oranla elde edilen değerlerin tebliği tarihinden başlayarak otuz gün içerisinde, İl Denetim Kuruluna⁷ yapılmak zorundadır.

Kurumca verilen karar aleyhine, otuz günlük bir süre içerisinde, usule ilişkin meseleler hakkında olduğu kadar esasa ilişkinler hakkında da, Merkez Denetim Kuruluna⁸ başvurulabilir.

Md. 8 — Kamulaştırma bedelleri, safi % 5 faiz ve 25 yıl vadeli Devlet tahvilleriyle karşılanır.

Hazine Bakanı, vadeli bir ikrazın ilk emisyonuyla birlikte, bu tahvillerden özel bir seri çıkarmaya yetkilidir. Artakalan arazisinde ihya çalışmaları yapmak zorunda olan veya bunu tasarlayan mal sahipleri, Devlet yardımı çıktıktan sonra, bitirilecek işlere ilişkin masrafların toplamıyla sınırlı olarak, tazminat bedelinin parayla karşılanmasını talep edebilirler.

Ödeme, tamamlanan işe göre, taksitle yapılır. Ancak, Kurumun olumlu kanaati üzerine, en fazla % 20 oranında kalmak kaydıyla, bir avans da verilebilir.

Md. 9 — Medenî kullanma hakları⁸ da dahil olmak üzere üçüncü kişilerin hakları, kamulaştırma tazminatı üzerinden devir ve temlik edilir.⁹

⁷ Commissione censuraria provinciale.

⁸ I diritti di uso civico.

⁹ Essere trasferiti.

Üzerine tedbir konulmuş olan tahvillerin serbest kalması ve 8. maddenin üçüncü bendinin öngördüğü hallerde, tazminat nedeniyle mecbur olunan miktarın muhtemel tediyesi, ancak, malların kamulaştırılmış olduğu yer mahkemesinin duruşmasız verdiği bir kararla mümkündür.

Md. 10 — Kurum, 1. maddenin ikinci bendince öngörülen, toprakları yeniden tasnife tabi bölgelerde, 13 Şubat 1933 tarih ve 215 sayılı Kraliyet kararnamesi doğrultusunda olmak üzere, kolonize ve ihya konularında, Tarım ve Orman Bakanı tarafından, her türlü teşebbüsü üstlenmekle yetkili kılınabilir.

Kurum, gerektiğinde toprak ve tarıma ilişkin tebdil plânları¹⁰ düzenlemek, karşılıklı ihya mükellefiyetleri önermek ve toprak tebdili ve dağlık arazinin düzenlenmesi amacıyla, bölgede kurulmuş olan ihya kurumlarını yönetmekte gerekli bütün faaliyetleri koordine etmek konusunda, bizzat söz konusu Bakan tarafından yetkili kılınabilir.

Öte yandan, 1. maddede belirlenen alan dahilinde Kurum, sadece mülkiyetine devir ve temlik mümkün olmayan topraklarda, arazinin iyileştirilmesi görevini yüklemekle yükümlüdür.

Md. 11 — 31 Aralık 1947 tarih ve 1629 sayılı kanunun 10. maddesince kuruma tanınmış olan yetkiler, sınırları 1. maddede gösterilen arazinin, bütününe kapsar.

Md. 12 — 31 Aralık 1947 tarih ve 1629 sayılı kanunun 5. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kurum, [bir defaya mahsus olmak üzere] iş bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden [ilk] altı yıl içinde, Tarım ve Orman Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu dinlendikten sonra, Devlet Başkanlığı kararnamesiyle¹¹ atanan bir başkan tarafından yönetilir.

Md. 13 — Kurum başkanı, özellikle kolonize ve toprak tebdiline ilişkin sorunlarda ihtisası olup tarım kesimleri temsilcileri arasından seçilecek altı, Hazine, Orman ve Tarım, Çalışma, İş ve Sosyal Hizmetler¹² Bakanlıklarından her birinin atayacağı birer, biri CATANZARO öteki COZENZA'dan olmak üzere mahallî ida-

¹⁰ I piani di trasformazione fondaria e agraria.

¹¹ Decreto del capo dello Stato.

¹² Ministero del lavoro e delle previdenze sociali.

releri temsilen iki, toplam olarak, oniki üyeden oluşan bir kurul-
la¹³ birlikte çalışır.

Kurul üyeleri, Tarım ve Orman Bakanının teklifi üzerine, Baş-
bakan tarafından, bir kararnameyle atanırlar.

Kurum genel müdürü, Kurum Kurulu dinledikten sonra, Ku-
rum başkanının teklifi üzerine, Tarım ve Orman Bakanı tarafın-
dan bir kararnameyle atanır.

Md. 14 — Kurum başkanı ve Kurul üyelerinin görev süresi
üç yıldır.

İdarî usulsüzlük, kanun ve nizamların ihlâli halinde, sürenin
tamamlanmasından önce de, Tarım ve Orman Bakanının teklifi
üzerine, Bakanlar Kurulu dinlendikten sonra, Kurum başkanının
görevine son verme ve kurulun feshi cihetine gidilebilir.

Md. 15 — 31 Aralık 1947 tarih ve 1629 sayılı kanunun 6.
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kurumun malî ve idarî yönetiminin denetimi, Tarım ve Or-
man Bakanlığından bir, Hazine Bakanlığından bir, Sayıştaydan
bir olmak üzere, üç üyeden oluşan bir hesap kurulunca yürütü-
lür.

Kurumun malî uygulamalar dönemi¹⁴ her yılın Ekim ayının
1. gününde başlar ve sonraki yılın 30 Eylülünde son bulur. Bir
sonraki malî uygulamalarının tahmini bütçesi Ağustos, kesin he-
sap uygulamaları Mart ayı içerisinde, tahsisat kategorilerini değiş-
tiren kararlar uygulanır uygulanmaz, Tarım ve Orman Bakanlığı-
na iletilirler.

Kurumun malî yıl gerekçeli bütçesi, Tarım ve Orman Bakan-
lığının o yılki malî yıl bütçesine eklenir.

Md. 16 — Kurumun mülkiyetine intikal eden topraklar, is-
lah edilmiş toprakları işleyen toprak kiracıları yahut topraksız
veya toprağı olmasına rağmen yetersizliğı nedeniyle bu topraklar-
da basit aile iş gücünü istihdam olanağından yoksun tarım işçile-
ri arasında dağıtılır.

Tarım işçiliğı sıfatı ve meslekî yeterlik, yer itibariyle yetkili
Tarım Müfettişliğı tarafından, 24 Şubat 1948 tarih ve 114 sayılı
kanunun 1. maddesi son bendi (a) fıkrası uyarınca tesbit edilir.

¹³ Consiglio.

¹⁴ Malî yıl ifade edilmek istenmiştir.

Md. 17 — Arazi tahsisi, tüm bedelin ödenmesine kadar mülkiyet hakkının Kurum yararına saklı tutulması ve bedelin otuz yıl içerisinde taksitle ödenmesi şartına bağlı bir satım mukavelesiyle yapılır.

Satım bedeli, hiç bir zaman, Devlet iştiraklerine ek olarak mülk sahibine ödenen kamulaştırma bedeliyle Kurumca arazide gerçekleştirilen ihya işlemleri masraflarının 2/3'ünü aşamaz.

Tahakkuk ettirilecek faiz % 3,5 üzerinden hesaplanır.

Taksitlendirme, yıllık ilk iki taksit salt sermaye payına eşit olacak biçimde düzenlenir.

Md. 18 — Mukavelede, infisahî şarta bağlı, üç yıllık bir deneme süresi öngörülür.

Mukavelede öngörülen taksitler peşin ödenemez.

Bedelin tümü ödeninceye dek, sağlar arasındaki mülkiyetin devir-temlik veya kira yahut medenî kullanma haklarını her halde kısmen veya tamamen kaldıran arazi üzerinde yapılacak her çeşit muamele tümünden batıldır. Öte yandan, bu süre içerisinde, dağıtımdan alınan topraklar üzerindeki haklar, meğer ki Kurum yararına olmaya, asla ihtiyati tedbir veya haczin konusu olamazlar.

Md. 19 — Toprak sahibi, borcunun tümünü ödemededen öldüğünde, şayet 16. maddenin 1. bendinde öngörülen şartlar mevcutsa, fûru, olmadığı takdirde, kusuru nedeniyle hukuken ayrılmış olmayan karı veya koca, muris yerine geçer.

Bu mümkün olmadığı takdirde, murisin dağıtımdan aldığı topraklar, yeni bir dağıtım için, tekrar Kuruma intikal ederler. Ancak, bu halde, varisleri, murislerinin ödemiş olduğu taksitlerle birlikte, kurumca yapılandan ayrı, murisin yapmış olduğu islah çalışmaları nedeniyle ortaya çıkan değer artışı oranında, uygun bir tazminat istemek hakkına sahiptirler.

Md. 20 — Toprak dağıtımı, toprağın kurumun zilyedine geçtiği tarihten başlayarak, en geç üç yıl içinde gerçekleştirilmek zorundadır.

Bu hüküm, Tarım ve Orman Bakanının izniyle, meslekî eğitim, tarımsal araştırmalar ve bakım (= assistenza) amaçları için ayrılan arazi hakkında uygulanmaz.

Md. 21 — Kurum, 2. maddede öngörülen sınıra varmayan özel mülkiyete dahil toprakların, toprak işçilerine [uzun vadeli] kiraya verilmesini teşvik ve tahrik edebilir.

Md. 22 — Kurum, görevlerini gerçekleştirmek zımında, ekonomik - mali ve teknik yardım hizmetlerini düzenlemek zorundadır.

Kurum;

a — Bedava meslek ihtisas kursları,

b — Tarım ve aletleri merkezleri ve faaliyetlerini, düzenlemek, teşvik etmek ve geliştirmekle yükümlüdür.

Bundan başka, Kurum, tarımsal bölge her bir organik ünitesi için, yukarıda gösterilen görev ve hizmetlerin kademeli olarak kendilerine tevdi edileceği zorunlu tarım kurumlarını¹⁵ canlandırma veya kooperatif teşkilini başlatmakla yükümlüdür.

Md. 23 — Yeni üretici küçük işletmelere mali-ekonomik ve teknik yardım sağlamak amacıyla, Kurum tarafından kurulmuş veya başlatılmış olan tarım kurum yahut kooperatiflerine, dağıtımda toprak alan herkesin, satış akdinin inikadını izleyen yirmi yıllık dönem içinde üye olması zorunludur.

İş bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde, Kurumun dağıtıma ilişkin tasarrufu hükümsüzdür.

Md. 24 — 21 Aralık 1947 tarih ve 1692 sayılı kanunun 8. maddesi (b) bendinde öngörülen vergiler, mükelleflerin toprakları üzerinden alınan aynı mükellefiyetler teşkil ederler. Bu vergiler, önce tahsili gereken arazi, il ve belediye vergilerinden hemen sonra gelmek üzere, arazi vergileri için öngörülen hükümler, usul ve arazi vergisi muafiyetlerine göre tahsil edilirler.

Bu hüküm, iş bu kanunla öngörülen amaçlarının gerçekleştirilmesi için yapılacak masrafların, her halde, vadesi gelmiş vergi payları tahsilinde de uygulanır.

Md. 25 — Kurum, bu kanunla kendisine verilen görevlerin finansmanını karşılayacak 15 milyar liralık tutarındaki ödemeyi, 'denek faslından'¹⁶ yapmaya yetkili kılınmıştır.

¹⁵ Consorzi obbligatori.

¹⁶ A titolo di contributo.

İş bu ödenek, Tarım ve Orman Bakanlığı tahmini bütçesine aşağıda gösterilen biçimde konacak altı-yıllık taksitte karşılanır :

Bütçe yılı,	1949/50	L. 700 milyon
» »	1950/51	L. 4.000 »
» »	1951/52	L. 3.300 »
» »	1952/53	L. 3.000 »
» »	1953/54	L. 2.000 »
» »	1954/55	L. 2.000 » (*)

1949/50 malî yılı için ayrılan 700 milyon lîre tutarındaki ödenek, 1949/50 mali yıl bütçesinde, bütçe tahavvülü teşri tasarrufunca ortaya çıkarılan gelirler fazlasından karşılanır.

Md. 26 — Kurumun ödemeleri, Calabria Tarım Bölge Müfettişliğince¹⁷ çıkarılacak emirnameler (= certificati) çerçevesinde, yapılan iş göz önüne alınarak tahakkuk ettirilir.

Her malî yıl başında, Tarım ve Orman Bakanı, yukarıda tesbit edilen yıllık paylar üzerinden, payın % 20 sini aşmayan bir miktarını, kuruma peşinen ödemeye yetkilidir.

Md. 27 — 2. maddede öngörülen sınırın belirlenmesi amacıyla —eğitim, yardım ve hayır kurumları yararına yapılmış teberular ve nikâh nedeniyle verilen hediyeler hariç— 1. Ocak 1948 tarihinden sonra akdedilen şirket içindeki tevcihler¹⁸ ve ivazsız devir ve temlik muameleleri; hatta, bu tarihten sonra, çocuklar lehine yapılmış tüm ivazlı devir ve temlik muameleleri; aynı şekilde, 15 Kasım 1949 tarihinden sonra çocuklardan başkaları lehine akdedilmiş bütün ivazlı devir ve temlik muameleleri, Kurum bakımından, hukuken geçersizdirler.

Öte yandan Kurum, 1 Ocak 1948 - 15 Kasım 1949 tarihleri arasında yapılmış karşılık yükleyen muvazaalı devir ve temlik muamelelerinin —hep 2. maddede öngörülen sınırın belirlenmesi amacıyla— iptali için, dâva açmaya yetkilidir.

Bundan önceki bendde öngörülen dâva açma hakkı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak üç yıl içerisinde kullanılmadığı takdirde düşer.

* İtalyan Parası lîre olarak düşünmek gerekir.

¹⁷ Ispettorato compartimentale agrario per la Calabria

¹⁸ Conferimenti in società.

Md. 28 — Cassa depositi e prestiti,¹⁹ emlak kredi ve tarımı geliştirme²⁰ ve genellikle Hükümetin denetimi altındaki tüm sigorta ve emeklilik kurumları, kendi tüzük hükümlerine istisna teşkil etse bile, Kuruma ikrazda bulunmaya yetkili kılınmışlardır.

Bundan başka, maddenin 1. fıkrası hükmünde sözü edilen kurumlar, toprak bedelinin tediyesinde toprakları temellük eden köylülerce kuruma ödenmesi gereken yıllık taksitler üzerinden indirim yapabilirler.

İş bu kurumların korunması zımında, Kuruma satın alınan veya kamulaştırılan taşınmaz mallar üzerine ipotek konulabilir; bizzat Kurumun mülkiyetine dahil öteki mallar üzerinde teminat tesis edilebilir.

Md. 29 — Muhtemel trampa ve 16. madde anlamında, toprak işçileri için kurumca yapılan diğer tahsisler de dahil olmak üzere, Kurum lehine yapılan tüm devir ve temlikler üzerinden, belli bir intikal ve ipotek vergisi tahakkuk ettirilir.

Tahsis muamelesinde şeyin kendisine tahsis edildiği kimse, 16. maddenin istediği şartların kendi yönünden mevcut olduğunu, muameleye birlikte, beyan etmeye mecburdur.

Md. 30 — Hazine Bakanı, bir kararla,²¹ Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinde gerekli ödenek aktarmalarını yapmaya yetkilidir.

Md. 31 — Kurum, Hazine Avukatlığı'nın²² «adli müzaheret ve muavenetinden» yararlanma hakkına sahiptir.

¹⁹ Özel bir kredi kurumu.

²⁰ Istituti di credito fondiario e miglioramento agrario.

²¹ Decreti del ministro per il tesoro.

²² Avvocatura dello Stato.